

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Néprajz és Antropológia
1.4 Szakterület	Kultúratudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Néprajz

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLD3122 A szép tárgy jelentései						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Szócs Enikő						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Szócs Enikő						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	I	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	(Sz)

1. kötelező (Kö), választható (V) vagy fakultatív (F); 2. alaptantárgy (A), szaktantárgy (Sz) vagy kiegészítő (Ki)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok, házi feladatok, kidolgozása					19
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	83				
3.8 A félév össz-óraszám	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Számítógéppel, vetítővel, táblával felszerelt terem, internet-hozzáférés
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Számítógéppel, vetítővel, táblával felszerelt terem, internet-hozzáférés

6. Elsajátítandó kompetenciák tekintetbe kell venni a kompetenciákra vonatkozó táblázatot! Vigyázat: egy tantárgy több kompetenciánál is szerepelhet!

Szakmai kompetenciák	<p>C1.1. A humán- és társadalomtudományok ismeretanyagának interdiszciplináris felhasználása és alkalmazása</p> <p>C1.3. Humán- vagy társadalomtudományok fogalmainak és módszereinek használata egy kulturális-társadalmi jelenség leírásában, vizsgálatában</p> <p>C5.2: különböző típusú beszédmodok értelmezése a diskurzusanálízis fogalmainak és módszertanának segítségével</p>
Általános kompetenciák	<p>CT1: A szakmai feladatok kijelölt határidőn belüli hatékony és felelősségteljes teljesítése/megvalósítása a tudományos tevékenység etikai elveinek tiszteletben tartásával és a szakszerű hivatkozás szabályainak szigorú alkalmazásával (gyakorlati jellegű tevékenységek során a magyar népi kultúra különböző területein fellelhető, gyűjthető és értelmezhető jelenségek áttekintése; lehetséges kutatási témák körvonalazása és módszertani megközelíthetőségének megvitatása).</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy célja betekintést adni a tudományág elméletébe, módszertanába és szakirodalmába
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A történeti tárgykutatás módszertanának elsajátítása A tárgytermelés és tárgyfogyasztás komplex, többszempontú elemzésének ismertetése, begyakorlása A hagyományos tárgykultúra változásvizsgálatának módszerei

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Alapfogalmak (népi kultúra, etnográfia, tárgyi néprajz, anyagi kultúra, háziipar, kisipar, kézművesség, népművészet, iparművészet, népi iparművészet, kulturális örökség, kulturális univerzálé, akkulturáció, háziipar)	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A tárgyi néprajz tudománytörténete, felosztása. A tárgyak és termelői közegek. A céhek. Az ipartársulatok. Falusi műhelyek.	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Történeti tárgykutatás. Módszertani bevezetés. Tárgy és társadalom. Tárgytermelés és tárgyfogyasztás. Tárgyi ökológia	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Tárgyegyüttesek kutatása. A történeti inventáriumkutatás. A monografikus tárgykutatás.	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A hagyományos tárgykultúra vizsgálata I. A kerámiakultúra Kelet-Európai története.	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A hagyományos tárgykultúra vizsgálata I. Az erdélyi kerámiakultúra. Technikák, edényformák.	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A hagyományos tárgykultúra vizsgálata II. Bútorkultúra – Az ácsolt bútorok	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A hagyományos tárgykultúra vizsgálata II. Bútorkultúra – A festett bútor Erdélyben. Szász bútorfestés, magyar bútorfestés	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A hagyományos tárgykultúra vizsgálata III. Textilek. A hímzéskultúra történeti rétegei. A reneszánsz mintakönyvek	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A hagyományos tárgykultúra vizsgálata III. Textilek. Az úríhímzések. Egyházi textiliák	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A hagyományos tárgykultúra vizsgálata III. Textilek. Keresztzemes hímzés – szabadrajzú hímzés. Felépítés, jellemzők	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A hagyományos tárgykultúra vizsgálata III.	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	

Textilek. Szőtteskultúra		
A hagyományos tárgykultúra átalakulási folyamata. A rajztanítástól a háziipari mozgalmakig. Az előképmozgalom. A tárgytermelés és az irányítás kapcsolatrendszere. A protoindusztrializáció	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A klasszikus ergológától a tárgykészítés és használat modern audiovizuális eszközökkel való vizsgálatáig. A tárgyak mint aktív aktorok a narrációban.	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	

Könyvészet

- Hofer Tamás: A „fogyasztói magatartás” mint kutatási téma a néprajzban. Néprajzi Értesítő, 1994, 75-84.
- Arjun Appadurai: Fogyasztás, időtartam, történelem. http://replika.hu/system/files/archivum/replika_21-22_11_appadurai_.pdf
- Igaz Mária – Kresz Mária: A népi cserépedények szakterminológiája (Néprajzi Értesítő, 1965:87-132)
- Csupor István: Erdély népi kerámiaművészete. Novella, Bp, 2006
- Csupor István: Hétköznapi és ünnepi edényhasználat Szatmárban és Máramarosban. In: Romsics Imre–Kisbán Eszter szerk: A táplálkozáskultúra változatai a 18-20. században. Kalocsa, 1997, 79–88.
- K. Csilléry Klára: A lakáskultúra társadalmi rétegek szerinti differenciálódása (Ethnographia 1985)
- <http://www.flowersoftheneedle.com/>
- V. Ember Mária: Üríhmzés. Akadémiai Kiadó, Bp, 1981.
- Nők, szőnyegek, háziipar. Néprajzi Múzeum, Budapest,
- Sinkó Katalin: Az ornamens mint nemzeti nyelv. A népművészet fogalmának kialakulása az iparművészeti múzeumokban a pozitívizmus korában. In: Sinkó Katalin: Ideák, motívumok, kánonok. Tanulmányok a 19-20. századi képkultúra köréből. Magyar Nemzeti Galéria, Bp, 2012, 242–275.
- Tasnádi Zsuzsanna: Rajzkultúra és köznépi díszítőművészet 1770 és 1850 között. In: Granasztói Péter szerk: Pamutkendő, vasfazék, fajansztányér. Tárgykészítés és fogyasztás Magyarországon az ipari forradalom koában (1750–1850). Tabula Könyvek 14, Néprajzi Múzeum, Bp, 2018, 79–119.
- Lackner Mónika – Fülöp Hajnalka: Nők, szőnyegek, háziipar. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2012.
- Wessely Anna: A kulturális örökség fogalmának változásai. In: György Péter–Kiss Barbara–Monok István: Kulturális örökség – társadalmi képzelet. OSZK–Akadémiai Kiadó Bp. 2005, 19–23.
https://www.academia.edu/8529547/Kultur%C3%A1lis_%C3%B6r%C3%B6ks%C3%A9g_-_t%C3%A1rsadalmi_k%C3%A9pzelet

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. téma A témák bemutatása és elosztása	interpretatív magyarázat	
2. téma A tárgykészítők története	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	
3. téma A tárgykészítők szociológiája	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	
4. téma	kiselőadás	

A céhek fejlődése Európában	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	
5. téma A céhek fejlődése Erdélyben	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	
6. téma Kézműves termelés vs. ipari termelés	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	
7. téma Összefoglalás: a kézműves termelés újjáéledésének az esélyei	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	

Könyvészet

- Hofer Tamás: A „fogyasztói magatartás” mint kutatási téma a néprajzban. Néprajzi Értesítő, 1994, 75-84.
- Arjun Appadurai: Fogyasztás, időtartam, történelem. http://replika.hu/system/files/archivum/replika_21-22_11_appadurai_.pdf
- Igaz Mária – Kresz Mária: A népi cserépedények szakterminológiája (Néprajzi Értesítő, 1965:87-132)
- Csupor István: Erdély népi kerámiaművészete. Novella, Bp, 2006
- Csupor István: Hétköznapi és ünnepi edényhasználat Szatmárban és Máramarosban. In: Romsics Imre–Kisbán Eszter szerk: A táplálkozáskultúra változásai a 18-20. században. Kalocsa, 1997, 79–88.
- K. Csilléry Klára: A lakáskultúra társadalmi rétegek szerinti differenciálódása (Ethnographia 1985)
- <http://www.flowersoftheneedle.com/>
- V. Ember Mária: Úrihímezés. Akadémiai Kiadó, Bp, 1981.
- Nők, szőnyegek, háziipar. Néprajzi Múzeum, Budapest,
- Sinkó Katalin: Az ornáments mint nemzeti nyelv. A népművészet fogalmának kialakulása az iparművészeti múzeumokban a pozitívizmus korában. In: Sinkó Katalin: Ideák, motívumok, kánonok. Tanulmányok a 19-20. századi képműveltség köréből. Magyar Nemzeti Galéria, Bp, 2012, 242–275.
- Tasnádi Zsuzsanna: Rajzkultúra és köznépi díszítőművészet 1770 és 1850 között. In: Granasztói Péter szerk: Pamutkendő, vasfazék, fajansztányér. Tárgykészítés és fogyasztás Magyarországon az ipari forradalom korbán (1750–1850). Tabula Könyvek 14, Néprajzi Múzeum, Bp, 2018, 79–119.
- Lackner Mónika – Fülöp Hajnalka: Nők, szőnyegek, háziipar. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2012.
- Wessely Anna: A kulturális örökség fogalmának változásai. In: György Péter–Kiss Barbara–Monok István: Kulturális örökség – társadalmi képzelet. OSZK–Akadémiai Kiadó Bp. 2005, 19–23.
https://www.academia.edu/8529547/Kultur%C3%A1lis_%C3%B6r%C3%B6ks%C3%A9g_-_t%C3%A1rsadalmi_k%C3%A9pzelet

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- a tantárgy tartalmilag összhangban van mind az érvényben lévő hazai tanrend tanegységeivel, mind a magyar és nemzetközi felsőoktatási intézményekben oktatott (azonos vagy hasonló) tanegységekkel
- a tantárgy tartalma a nemzetközi és a magyar néprajzi szakirodalom klasszikus és kortárs kézikönyveire, forráskiadványaira és periodikáira egyaránt alapoz
- a tanegységért felelős oktatók a tudományterület szakembereként tartódnak számon (l. tudományos

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	<ul style="list-style-type: none"> tárgyismeret az előírt szakirodalom ismerete az elméleti ismeretek önálló alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> írásbeli vizsga a kurzus és az előírt kötelező szakirodalom alapján. 	50%
10.5 Szeminárium	<ul style="list-style-type: none"> aktív jelenlét munkavégzés, magatartás önállóság együttműködés hatékonyaság 	<ul style="list-style-type: none"> Kollokvium a szemináriumi témákból és az előírt szakirodalomból. A vizsga végső eredményét a szemináriumokon való aktivitás minősége is befolyásolja. 	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> az alapfogalmak ismerete és adekvát használata a kötelező szakirodalomban való tájékozódás a vizsgára való jelentkezés előfeltétele a kijelölt feladatok elvégzése a túl sok hiányzást felhalmozó hallgatóknak plusz feladatokat kell teljesíteniük 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
15.11.2018			
Data avizării în departament	Semnătura Directorului de Departament		
11.01.2019			
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil		Ștampila facultății